

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 2009 r. Nr 77, poz. 649, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2012 r. poz. 1166, z 2013 r. poz. 1036, z 2014 r. poz. 768.

U S T A W A

z dnia 7 maja 2009 r.

o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) uzyskiwania tytułu i wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów;
- 3) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów;
- 4) działania podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, w tym podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 5) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych oraz samorządem zawodowym biegłych rewidentów;
- 6) utworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 7) współpracy organu nadzoru publicznego z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich.

¹⁾ Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych (Dz. Urz. UE L 157/87 z 09.06.2006, z późn. zm.).

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) biegłym rewidencie grupy – rozumie się przez to biegłego rewidenta przeprowadzającego w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- 2) czynnościach rewizji finansowej – rozumie się przez to badanie, przeglądy sprawozdań finansowych lub inne usługi poświadczające, o których mowa w odrębnych przepisach lub standardach rewizji finansowej;
- 3) jednostce powiązanej – rozumie się przez to jednostkę powiązaną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 4) jednostkach zainteresowania publicznego – rozumie się przez to:
 - a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego,
 - b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych – w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾),
 - c) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 855),

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540, z 2008 r. Nr 63, poz. 393, Nr 144, poz. 900, Nr 171, poz. 1056, Nr 214, poz. 1343 i Nr 223, poz. 1466 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545 i Nr 71, poz. 609.

- d) zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji – w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.⁴⁾),
 - e) krajowe instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały unijnych instytucji pieniądza elektronicznego i oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego – w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. Nr 199, poz. 1175, z późn. zm.⁵⁾),
 - f) otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne – w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.⁶⁾),
 - g) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz fundusze inwestycyjne zamknięte, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym – w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.⁷⁾),
 - h) podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego – w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁸⁾);
- 5) kluczowym biegłym rewidencie – rozumie się przez to biegłego rewidenta odpowiedzialnego za wykonywanie czynności rewizji finansowej w imieniu

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 341.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 1166 oraz z 2013 r. poz. 1036.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, z 2008 r. Nr 180, poz. 1109 i Nr 228, poz. 1507 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 341.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 13, poz. 69 i Nr 42, poz. 341.

- podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, podpisującego opinię lub raport, o których mowa w art. 65 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 6) opłatach z tytułu nadzoru – rozumie się przez to opłaty na częściowe finansowanie funkcjonowania systemu nadzoru publicznego, w tym w szczególności kosztów przygotowania regulacji prawnych, prowadzenia ewidencji biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, przeprowadzania kontroli, prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz kosztów obsługi administracyjnej;
 - 7) państwie trzecim – rozumie się przez to państwo inne niż wymienione w pkt 8;
 - 8) państwie Unii Europejskiej – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
 - 9) sieci – rozumie się przez to strukturę mającą na celu współpracę, do której należy biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz której wyraźnym celem jest wspólny podział zysków i strat lub która posiada wspólnego właściciela, kontrolę bądź zarząd, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów zawodowych;
 - 10) standardach rewizji finansowej – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej, ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Rozdział 2

Biegli rewidenci

Art. 3. 1. Zawód biegłego rewidenta polega na wykonywaniu czynności rewizji finansowej.

2. Biegły rewident może wykonywać zawód jako:

- 1) osoba fizyczna prowadząca działalność we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) wspólnik podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 47 pkt 2 i 3;

- 3) osoba pozostająca w stosunku pracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 47;
- 4) osoba, która zawarła umowę cywilnoprawną z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 47.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2–4, biegły rewident wykonuje zawód w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

4. Biegły rewident wpisany do rejestru biegłych rewidentów może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu, w formie pisemnej, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w imieniu którego będzie wykonywał zawód.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4.

6. (uchylony).

Art. 4. 1. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności:

- 1) postępować zgodnie ze złożonym ślubowaniem;
- 2) stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obowiązkowego doskonalenia zawodowego w każdym roku kalendarzowym;
- 3) przestrzegać standardów rewizji finansowej, zasad niezależności oraz etyki zawodowej;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską;
- 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów.

2. Obowiązkowe doskonalenie zawodowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, polega na odbyciu szkolenia, którego program kształcenia ma na celu podnoszenie wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.

2a. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obowiązkowego doskonalenia zawodowego.

2b. Część obowiązkowego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem.

2c. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru.

2d. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył.

2e. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

2f. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż dwa lata od upływu wymaganego terminu.>

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, zatwierdzanej przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w ust. 2b;
- 2) okres rozliczeniowy i minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe, dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu.

4. Szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przeprowadza:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 2) jednostka uprawniona.

5. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanego dalej „wykazem jednostek uprawnionych”.

6. Do wykazu jednostek uprawnionych Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wpisuje jednostkę, która:

- 1) opracowała programowe i organizacyjno-techniczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;

- 2) przedstawiła wykaz osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe, posiadających wiedzę i doświadczenie w tym zakresie;
- 3) opracowała materiały merytoryczne na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 4) wskazała sposób i formę przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów publikuje na swojej stronie internetowej wykaz jednostek uprawnionych.

8. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przeprowadza wizyty w jednostkach uprawnionych.

9. W przypadku stwierdzenia, że jednostka uprawniona przestała spełniać kryteria, o których mowa w ust. 6, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów skreśla taką jednostkę z wykazu jednostek uprawnionych.

10. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Informacje podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na uwadze potrzebę zapewnienia elastycznego i efektywnego systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) sposób oceny przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów spełnienia kryteriów, o których mowa w ust. 6, tryb dokonywania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych, rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu jednostek uprawnionych oraz szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, mając na uwadze potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu

merytorycznego i organizacyjno-technicznego oraz kompletność przekazywanych danych.

Art. 5. 1. Biegłym rewidentem jest osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów.

2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna spełniająca następujące warunki:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) ma nieposzlakowaną opinię i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i władza językiem polskim w mowie i piśmie;
- 5) odbyła:
 - a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
 - b) trzyletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej– przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”;
- 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminy dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy teoretycznej w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2;
- 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym końcowy egzamin dyplomowy sprawdzający umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej;

8) złożyła ślubowanie przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

2a. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która:

- 1) posiada co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa i finansów;
- 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1–4 oraz 6–8.

3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rewizyjnych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Do rejestru może być wpisana również, na zasadzie wzajemności, osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rewizyjnych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

4a. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 3 i 4, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru.

5. Tytuł „biegły rewident” podlega ochronie prawnej.

6. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta ma następujące brzmienie:

„Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi standardami rewizji finansowej, kierując się w swoim postępowaniu etyką zawodową i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania czynności

rewizji finansowej fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.

Art. 6. 1. Komisja składa się z 19 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanego dalej „Ministrem Finansów”. W skład Komisji wchodzi:

- 1) 10 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym 4 osoby niebędące pracownikami Ministerstwa Finansów wybrane spośród przedstawicieli środowisk akademickich;
- 2) 7 przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, spośród biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 3) 2 przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Członkowie Komisji powoływani są spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

3. Rekomendację, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, należy przedstawić nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji.

4. Kadencja Komisji trwa 4 lata.

5. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka kończy się wraz z upływem kadencji Komisji. Nieprzedstawienie rekomendacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, w terminie 30 dni od dnia śmierci albo odwołania członka Komisji, nie stanowi przeszkody do działania Komisji.

6. Odwołanie członka Komisji przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;

- 2) z urzędu, w przypadku:
 - a) rażącego naruszenia regulaminu działania Komisji,
 - b) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 7, lub naruszenia jego treści,
 - c) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji.

7. Członkowie Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 8 ust. 3, składają oświadczenia, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych.

Art. 7. Do zadań Komisji należy:

- 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego;
 - 1a) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zaliczenia egzaminów z wiedzy teoretycznej, o których mowa w art. 9 ust. 5, 5a, 5c i 6;
 - 1b) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, że kierunek studiów wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne zakresem kształcenia obejmuje wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2, a egzaminy w tym zakresie są przeprowadzane w formie pisemnej;
- 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, spełnienia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5;
 - 2a) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, spełnienia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1;
 - 2b) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 9 ust. 7;
- 3) ustalanie pytań testowych, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów;
- 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4;

- 5a) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4, na podstawie art. 5 ust. 4a;
- 6) ocena równoważności, o której mowa w art. 5 ust. 4.

Art. 8. 1. Minister Finansów wyznacza Przewodniczącego Komisji spośród jej członków. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, wyznacza składy egzaminacyjne na poszczególne egzaminy spośród członków Komisji oraz ustala przewodniczących tych składów.

2. Komisja wydaje uchwały w sprawach należących do jej zadań.

3. Komisja może zlecić, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przygotowanie lub sprawdzenie prac egzaminacyjnych egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danej dziedziny.

4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uchwała w porozumieniu z Komisją regulamin, na podstawie którego działa Komisja. Uchwała wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

6. Komisja składa Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie z działalności za każdy rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- 1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego – w wysokości nieprzekraczającej 15% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 2) za udział w egzaminie – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 3) za przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

- 4) za rozpatrzenie odwołania – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 4a) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 1a – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 4b) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 1b – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;>
- 5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia aplikacji – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6a) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 2a – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6b) za ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4, na podstawie art. 5 ust. 4a – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 7) za sprawdzenie prac – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

8. Egzaminatorom, o których mowa w ust. 3, za przygotowanie lub sprawdzenie prac przysługuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej

przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 9. 1. Egzaminy z wiedzy teoretycznej składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu:

- 1) teorii i zasad rachunkowości;
- 2) zasad sporządzania sprawozdań finansowych, w tym skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- 3) międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej;
- 4) analizy finansowej;
- 5) rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej;
- 6) zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej;
- 7) rewizji finansowej;
- 8) standardów rewizji finansowej;
- 9) etyki zawodowej i niezależności biegłego rewidenta;
- 10) wymogów prawnych dotyczących badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

2. W trakcie egzaminów, o których mowa w ust. 1, sprawdzana jest także wiedza niezbędna dla rewizji finansowej z zakresu:

- 1) prawa spółek i ładu korporacyjnego;
- 2) prawa o postępowaniu upadłościowym i naprawczym;
- 3) prawa podatkowego;
- 4) prawa cywilnego;
- 5) prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 6) prawa bankowego;
- 7) prawa ubezpieczeniowego;
- 8) technologii informacyjnych i systemów komputerowych;
- 9) mikroekonomii i makroekonomii;
- 10) matematyki i statystyki;
- 11) podstawowych zasad zarządzania finansowego w jednostkach gospodarczych.

3. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po:

- 1) (uchylony);
- 2) zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminów, o których mowa w ust. 1 i 2;
- 3) stwierdzonym przez Komisję:
 - a) odbyciu rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji, w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
 - b) odbyciu trzyletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej, albo
 - c) spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1.

3a. Egzamin dyplomowy polega na sprawdzeniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

4. Kandydat na biegłego rewidenta zakwalifikowany do egzaminu uiszcza opłatę egzaminacyjną na pokrycie kosztów przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, stanowiącą przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Opłata za każdy egzamin z wiedzy teoretycznej jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%, zaś za egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4, oraz za egzamin dyplomowy – w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. Opłata za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w ust. 5, 5a, 5c i 6, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.

5a. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, na kierunku, co do którego na podstawie art. 7 pkt 1b stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmuje on wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.

5b. Wykaz kierunków studiów wyższych, o których mowa w ust. 5a, jest publikowany w celach informacyjnych na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

5c. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.

5d. Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy teoretycznej jest aby:

- 1) egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne, o których mowa w ust. 5,
- 2) egzaminy na studiach wyższych, o których mowa w ust. 5a, w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2,
- 3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 5c – były przeprowadzone w formie pisemnej, a od dnia ukończenia studiów wyższych, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata.

6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu uprawnienia inspektora kontroli skarbowej lub tytuł doradcy podatkowego, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego.

7. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, praktykę, o której mowa w ust. 3 pkt 3 lit. a, jeżeli:

- 1) był zatrudniony w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych przez co najmniej 3 lata lub
- 2) posiada uprawnienia inspektora kontroli skarbowej, lub

- 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego,
- 2) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów,
- 3) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów,
- 4) zasady oraz zakres odbywania praktyki i aplikacji oraz stwierdzania spełniania warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1,
- 5) tryb zaliczania egzaminów, o których mowa w ust. 5, 5a, 5c i 6,
- 6) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w ust. 7

– uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji.

9. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4;
- 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w ust. 1 i 2;
- 2a) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdania finansowego, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4;
- 3) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji;
- 4) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia;
- 5) (uchylony);
- 5a) program praktyki i aplikacji;

- 6) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1;
- 7) zakres, tryb i zasady innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów.

Art. 10. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

2. Rejestr zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) imię i nazwisko oraz adres biegłego rewidenta;
- 3) obywatelstwo;
- 4) formę wykonywania przez biegłego rewidenta zawodu lub informację o niewykonywaniu tego zawodu;
- 5) nazwę, adres strony internetowej i adres podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zatrudniającego biegłego rewidenta lub który jest współnikiem, lub z którym jest powiązany w inny sposób;
- 6) numer w rejestrze nadany biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, jeżeli został nadany oraz nazwę tego organu.

3. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek osoby, o której mowa w art. 5 ust. 2–4.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwały o wpisie do rejestru.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 4, nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3.

6. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

7. Biegły rewident ma obowiązek pisemnego zgłaszania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

8. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje legitymację biegłego rewidenta zawierającą następujące dane osobowe: imię i nazwisko oraz numer legitymacji będący jednocześnie numerem wpisu biegłego rewidenta do rejestru.

9. Rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej i dostępny na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Dane dotyczące obywatelstwa oraz adresu biegłego rewidenta nie podlegają publikacji.

Art. 11. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru w przypadku:

- 1) śmierci biegłego rewidenta;
- 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów;
- 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1–3;
- 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok;
- 5) prawomocnego orzeczenia o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi toczy się postępowanie dyscyplinarne.

3. Osoba skreślona z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2 podlega, na swój wniosek, ponownemu wpisowi do rejestru, jeżeli spełnia warunki określone w art. 5 ust. 2 pkt 1–5 i 7 oraz złożyła ponownie egzaminy, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 6.

4. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 47 pkt 1, powoduje również skreślenie jego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Art. 12. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z rejestru mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁹⁾).

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524 oraz z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 3

Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Art. 13. 1. Biegli rewidentenci tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Krajową Izbą Biegłych Rewidentów”.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów działa na podstawie przepisów ustawy oraz postanowień statutu.

3. Przynależność do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest obowiązkowa i powstaje z dniem wpisu do rejestru.

Art. 14. 1. Biegłym rewidentom przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, czynne i bierne prawo wyborcze do przewidzianych niniejszą ustawą organów samorządu zawodowego, z wyłączeniem biegłego rewidenta ukaranego karą wymienioną w art. 31 ust. 2 pkt 4.

2. Ukazanie biegłego rewidenta karą określoną w art. 31 ust. 2 pkt 4 powoduje utratę biernego prawa wyborczego do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do czasu zatarcia kary.

Art. 15. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów posiada osobowość prawną; siedzibą Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów tworzy i likwiduje oddziały regionalne.

3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ma prawo używania pieczęci urzędowej.

Art. 16. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 2) ustanawianie standardów rewizji finansowej;
- 3) sprawowanie kontroli nad należyтым wykonywaniem zawodu i przestrzeganiem zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzeganiem przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych obowiązujących przepisów prawa;
- 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej;

- 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 6) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej.

Art. 17. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są:

- 1) Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów;
- 2) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny;
- 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny;
- 6) Krajowa Komisja Nadzoru.

2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2–6, trwa 4 lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. Tej samej funkcji w organach samorządu nie można sprawować dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

4. Nie można łączyć funkcji w organach określonych w ust. 1 pkt 2–6.

Art. 18. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata.

2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może z własnej inicjatywy zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie:

- 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej i statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do

rejestr, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów wpisanych do rejestru.

7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat.

8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów udział biorą członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, niebędący delegatami.

Art. 19. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2–6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.

2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Art. 20. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów:

- 1) dokonuje wyboru Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 2) dokonuje wyboru Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców;
- 3) dokonuje wyboru pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) dokonuje wyboru członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru;
- 5) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 6) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 7) określa zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 8) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2–6 i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał.

Art. 21. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów kieruje działalnością samorządu w okresach między Krajowymi Zjazdami Biegłych Rewidentów.

2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezatrzymane przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów;

- 2) reprezentowanie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 3) ustanawianie w formie uchwał:
 - a) krajowych standardów rewizji finansowej,
 - b) zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
 - c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów,
 - d) regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów,
 - e) zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, a także okresu rozliczeniowego i minimalnej liczby godzin doskonalenia zawodowego,
 - f) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 8 ust. 5,
 - g) regulacji z zakresu zagadnień, o których mowa w art. 9 ust. 9;
- 4) podejmowanie uchwał o wpisie i skreśleniu z rejestru lub listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 5) prowadzenie rejestru i listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta;
- 7) określanie wysokości opłat z tytułu wpisu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 8) określanie wysokości opłat rocznych z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, oraz zasad ich podziału;
- 9) określanie wysokości składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 10) prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych;
- 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 12) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej;
- 13) opiniowanie projektów aktów normatywnych z dziedziny prawa gospodarczego;

- 14) podejmowanie uchwał o nakładaniu na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych kary pieniężnej i o zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej przez okres od 6 miesięcy do lat 3, w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 15) podejmowanie innych uchwał, które uzna za celowe do właściwego funkcjonowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Uchwały wymienione w ust. 2 pkt 3 wymagają zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca, za rok poprzedni, o niewywiązaniu się przez biegłych rewidentów z obowiązku obowiązkowego doskonalenia zawodowego oraz o podjętych działaniach w tym zakresie.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, które po pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową Komisję Rewizyjną jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego za każdy rok obrotowy w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.

Art. 22. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa, sekretarza i skarbnika.

3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 11 i art. 55 ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów:

- 1) wypełnia obowiązki kierownika jednostki, o których mowa w odrębnych przepisach oraz reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 3) podpisuje uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) podpisuje postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;

- 5) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 6) wykonuje inne czynności określone w statucie, związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 23. 1. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową działalność Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz wykonanie uchwał podjętych na Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów, a także przedstawia wnioski w tym zakresie:
 - a) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów – niezwłocznie po przeprowadzeniu kontroli,
 - b) Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów – w sprawozdaniu ze swojej działalności;
- 2) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów wniosek o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 24. 1. W skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wchodzi od 8 do 10 członków.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów.

4. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków.

5. Skład orzekający wyznacza przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

6. Krajowy Sąd Dyscyplinarny przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów roczne sprawozdanie z działalności, zawierające w szczególności ocenę skuteczności postępowania dyscyplinarnego.

7. Krajowy Sąd Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 25. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wykonuje swoje zadania przy pomocy od 5 do 7 zastępców.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym.

3. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów roczne sprawozdania z działalności, zawierające w szczególności ocenę skuteczności postępowania dyscyplinarnego.

4. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 26. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów i procedur związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów oraz działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, w tym dokonywanie kontroli:

- 1) systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych;
- 2) zgodności działalności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z przepisami prawa;
- 3) dokumentacji rewizyjnej z wykonanych czynności rewizji finansowej, w tym zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymaganiami dotyczącymi niezależności;
- 4) ilości i jakości wykorzystywanych zasobów kadrowych;
- 5) naliczonego wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej.

3. Kontrola, o której mowa w ust. 2, jest przeprowadzana:

- 1) w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego – nie rzadziej niż raz na 3 lata;
- 2) w pozostałych podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych – nie rzadziej niż raz na 6 lat.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 3, przeprowadzają kontrolerzy zatrudnieni w Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów, przy czym kontrole, o których mowa w ust. 3 pkt 2, mogą być przeprowadzane również, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przez wizytatorów będących biegłymi rewidentami.

5. Kandydatów na kontrolerów przed ich zatrudnieniem oraz kontrolerów wyznaczonych do poszczególnych kontroli, o których mowa w ust. 3 pkt 1, zatwierdza Komisja Nadzoru Audytowego.

6. Na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego w kontrolach, o których mowa w ust. 3, uczestniczą, jako obserwatorzy z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

7. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 3.

8. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w ust. 3. Roczny plan kontroli, o której mowa w ust. 3 pkt 1, jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia.

9. Roczne plany kontroli są publikowane na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego.

10. Krajowa Komisja Nadzoru może zlecić kontrolerom i wizytatorom przeprowadzenie kontroli pozaplanowych. Zakres kontroli pozaplanowych może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia wymienione w ust. 2.

11. Krajowa Komisja Nadzoru prowadzi wykaz podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących, co najmniej raz w ciągu 3 lat, czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

12. Wykaz, o którym mowa w ust. 11, podlega publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

13. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 75–82, przy czym uprawnienia Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w tych przepisach, wykonuje Krajowa Komisja Nadzoru.

Art. 27. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli, w zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych przez Krajową Komisję Nadzoru nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, niezwłocznie:

- 1) kieruje do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zalecenia, wraz z określeniem terminu usunięcia nieprawidłowości;
- 2) składa wniosek do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi;
- 3) składa wniosek do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o:
 - a) nałożenie na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 10 % przychodów osiągniętych w poprzednim roku obrotowym z wykonywania czynności rewizji finansowej i nie wyższej niż 250 000 zł,
 - b) orzeczenie zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych na okres od 6 miesięcy do lat 3,
 - c) skreślenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych,
 - d) podanie do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, jako karę dodatkową.

2. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego raport z kontroli uwzględniający protokół kontroli przeprowadzonej przez kontrolerów, wraz z wnioskami pokontrolnymi zawierającymi stanowisko Krajowej Komisji Nadzoru do wniesionych zastrzeżeń.

3. Raport z kontroli podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1, podlega zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Audytowego. Przed zatwierdzeniem raportu, Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo dostępu do akt kontroli, żądania wyjaśnień i wprowadzania zmian do treści raportu. Po zatwierdzeniu raportu z kontroli, Krajowa Komisja Nadzoru może podjąć działania, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy i wizytatorzy dokonują kontroli realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3.

5. Kwoty z tytułu nałożonych kar, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 26 ust. 8. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

7. Do uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczącej kar, o których mowa w ust. 1 pkt 3, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

8. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 7, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

9. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) tryb wyboru kontrolerów i wizytatorów;
- 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów i wizytatorów;
- 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów i wizytatorów.

10. Kontrolerzy i wizytatorzy są odpowiednio zatrudniani lub powoływani spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu kontroli;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

11. Kontrolerzy i wizytatorzy przed przystąpieniem do kontroli składają oświadczenie, że w okresie 2 lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z kontrolowanym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie. Informacja o złożeniu oświadczenia jest przekazywana Komisji Nadzoru Audytowego.

12. Złożenie przez kontrolera lub wizytatora fałszywego oświadczenia lub zatajenie w nim informacji stanowi podstawę do rozwiązania przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów z kontrolerem umowy o pracę bez wypowiedzenia lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z wizytatorem.

Art. 28. 1. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane doręczać Komisji Nadzoru Audytowego uchwały, w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

2. Obsługę organizacyjno-kancelaryjną organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zapewnia Biuro Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 29. 1. Statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, zatwierdzany przez Komisję Nadzoru Audytowego, określa:

- 1) tryb tworzenia, zakres działania, strukturę organizacyjną, w tym funkcjonowanie regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, tryb działania, sposób finansowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz
- 2) sposób składania oświadczeń woli w imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w zakresie nieuregulowanym w ustawie.

2. Zmiana statutu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 30. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów wpłaca na rachunek budżetu państwa, w terminie do dnia 31 marca, 20% opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, za rok poprzedni, należnych od podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

2. W przypadku niewywiązania się Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty, która podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Od opłat z tytułu nadzoru niewpłaconych w terminie przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów pobiera się od Krajowej Izby Biegłych Rewidentów odsetki za

zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹⁰⁾).

Rozdział 4

Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Art. 31. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z przepisami prawa, standardami rewizji finansowej, zasadami niezależności oraz zasadami etyki zawodowej.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna;
- 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej przez okres od roku do lat 3;
- 5) wydalenie z samorządu biegłych rewidentów.

3. Biegły rewident może być także, w związku z naruszeniami określonymi w ust. 1, zobowiązany do odbycia szkolenia.

4. Odbycie szkolenia, o którym mowa w ust. 3, powinno nastąpić do końca następnego roku kalendarzowego po uprawomocnieniu się orzeczenia. W razie nieodbycia szkolenia Krajowy Sąd Dyscyplinarny wymierza karę określoną w ust. 2 pkt 3 lub 4.

5. Karę pieniężną wymierza się do 2-krotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, które jest ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314). Wpływy z tytułu kar pieniężnych stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Kary upomnienia i nagany ulegają zatarciu po roku od uprawomocnienia się orzeczenia. Kara pieniężna ulega zatarciu po roku od dnia jej zapłaty.

7. Kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej ulega zatarciu po 3 latach od upływu okresu, na który zakaz został orzeczony.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 734, Nr 93, poz. 894 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 105, poz. 721, Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 195, poz. 1414 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362 i Nr 57, poz. 466.

8. Kara wydalenia z samorządu biegłych rewidentów ulega zatarciu po 5 latach od dnia skreślenia z rejestru. Ponowny wpis można uzyskać po spełnieniu warunków określonych w art. 5 ust. 2.

9. Nałożenie kar, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, podlega ujawnieniu na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 32. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są oskarżyciel i obwiniony. Do postępowania na prawach strony może przystąpić również Komisja Nadzoru Audytowego lub pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub jego zastępcy, z zastrzeżeniem art. 37 ust. 5.

3. Obwinionym jest biegły rewident, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.

4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem biegłego rewidenta w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej.

Art. 33. Obwiniony może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców, spośród członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, adwokatów lub radców prawnych, na każdym etapie postępowania.

Art. 34. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe stanowiące ten sam czyn. Postępowanie dyscyplinarne może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 35. 1. W razie śmierci obwinionego przed zakończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego, w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego, jego małżonek, krewny w linii prostej lub rodzeństwo.

2. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęły 3 lata.

3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

(Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹¹⁾) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.¹²⁾) dla tego przestępstwa.

4. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

Art. 36. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie dyscyplinarne;
- 2) postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym;
- 3) postępowanie wykonawcze.

Art. 37. 1. Wszczęcie przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego dochodzenia dyscyplinarnego jest poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym co do okoliczności skutkujących odpowiedzialnością dyscyplinarną.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające również na wniosek Komisji Nadzoru Audytowego, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministra Sprawiedliwości.

3. W razie zebrania przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, w toku dochodzenia dyscyplinarnego, dowodów popełnienia przez biegłego rewidenta przewinienia dyscyplinarnego, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny, w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego, sporządza wniosek o ukaranie i niezwłocznie wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

4. Obwiniony przed rozpoczęciem postępowania przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym może wnioskować o dobrowolne poddanie się karze.

5. W szczególnie uzasadnionym przypadku, w tym, jeżeli przewinienie dyscyplinarne godzi w interes publiczny, zadania przewidziane w ustawie dla

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080, Nr 182, poz. 1133 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504 i Nr 63, poz. 533.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 8, poz. 39.

Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego może wykonywać Komisja Nadzoru Audytowego.

Art. 38. 1. Po otrzymaniu wniosku o ukaranie przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego niezwłocznie wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim wnioskodawcę, o którym mowa w art. 37 ust. 2, strony i ich pełnomocników oraz Komisję Nadzoru Audytowego.

2. Rozprawa przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym jest jawna, chyba że jawność rozprawy zagraża ujawnieniu tajemnicy zawodowej biegłych rewidentów albo zachodzą inne wymagane przepisami prawa przyczyny wyłączenia jawności. Przedstawiciel lub przedstawiciele Komisji Nadzoru Audytowego mogą być obecni na rozprawie również w przypadku wyłączenia jawności rozprawy.

Art. 39. Jeżeli w toku rozprawy zostanie ujawnione inne przewinienie, oprócz objętego wnioskiem o ukaranie, Krajowy Sąd Dyscyplinarny może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego i za zgodą obwinionego.

Art. 40. 1. Uzasadnienie orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego sporządza się na piśmie z urzędu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, doręcza się obwinionemu, Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu i Komisji Nadzoru Audytowego, a w przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na wniosek, o którym mowa w art. 37 ust. 2, także odpowiednio Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 41. 1. Od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego przysługuje obwinionemu, pokrzywdzonemu, Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu, a w przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na wniosek, o którym mowa w art. 37 ust. 2, także Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, Krajowej Komisji Nadzoru lub Ministrowi Sprawiedliwości – odwołanie do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego, sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, jako sądu pierwszej instancji – w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Od orzeczeń sądu apelacyjnego skarga kasacyjna nie przysługuje.

Art. 42. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy.

Art. 43. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.

2. W przypadku prawomocnego ukarania, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się ukaranego biegłego rewidenta.

Art. 44. 1. Prawomocne orzeczenie o ukaraniu biegłego rewidenta podlega niezwłocznie wykonaniu.

2. Odpis prawomocnego orzeczenia, wraz z informacją o jego wykonaniu, umieszcza się w aktach ukaranego.

Art. 45. 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawowaniu swojej funkcji są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny i jego zastępcy są niezawiśli w zakresie prowadzenia postępowania w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej i podlegają tylko przepisom prawa.

Art. 46. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale, dotyczących postępowania dyscyplinarnego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Rozdział 5

Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych

Art. 47. Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych może być wyłącznie jednostka, w której czynności rewizji finansowej wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych i prowadząca działalność w jednej z następujących form:

- 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;

w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident;

- 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewidenci lub podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 4) spółka kapitałowa lub spółdzielnia, które spełniają następujące wymagania:
 - a) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident,
 - b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej,
 - c) większość w organach nadzorczych stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 5) spółdzielczy związek rewizyjny, który spełnia następujące wymagania:
 - a) zatrudnia do badania biegłych rewidentów,
 - b) posiada w składach zarządu co najmniej jednego biegłego rewidenta, z tym, że opinię i raport z badania (przeгляdu) sprawozdania finansowego podpisuje wyłącznie członek zarządu będący biegłym rewidentem.

Art. 48. 1. Podstawowym przedmiotem działalności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jest wykonywanie czynności rewizji finansowej.

2. Przedmiotem działalności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o której mowa w art. 47 pkt 1-4, oprócz wykonywania czynności rewizji finansowej, może być:

- 1) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych;
- 2) doradztwo podatkowe;
- 3) prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;
- 4) działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków;
- 5) wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych;

- 6) świadczenie usług atestacyjnych, doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej;
- 7) świadczenie usług przewidzianych standardami rewizji finansowej, a także innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

Art. 49. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany do opracowania oraz skutecznego wdrożenia systemu wewnętrznej kontroli jakości, zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. b.

2. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany dbać o przestrzeganie zasad etyki zawodowej, zasad niezależności oraz standardów rewizji finansowej przez biegłych rewidentów przeprowadzających czynności rewizji finansowej w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany, w ciągu 2 miesięcy po upływie roku kalendarzowego, przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne sprawozdanie zawierające:

- 1) określenie nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek, w których przeprowadzono poszczególne czynności rewizji finansowej, podstawowe dane o biegłych rewidentach (imię, nazwisko, numer biegłego rewidenta w rejestrze) wykonujących te czynności oraz daty i rodzaje wydanych opinii i raportów;
- 2) informacje dotyczące liczby przeprowadzonych obligatoryjnych i fakultatywnych poszczególnych czynności rewizji finansowej;
- 3) wykaz i rodzaj świadczonych usług, o których mowa w art. 48 ust. 2;
- 4) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych;
- 5) informacje o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz rocznych opłat, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2.

Art. 50. 1 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany do posiadania ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności

cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w okresie od dnia wpisania do dnia skreślenia z listy.

2. W przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej również z tytułu wykonywania tych usług.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1 i 2, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 51. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem.

2. Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych badających:

- 1) jednostki zainteresowania publicznego – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł;
- 2) pozostałe jednostki – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł.

3. Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.

Art. 52. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany:

- 1) wnieść, z tytułu wpisu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, opłatę w wysokości nieprzekraczającej 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 2) wносить opłatę roczną z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 2% rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej,

jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, z zastrzeżeniem art. 30.

Art. 53. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, zwaną dalej „listą”.

2. Wpisu na listę dokonuje się na wniosek zawierający udokumentowane dane, o których mowa w ust. 3 pkt 2 – 10, po złożeniu oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników oraz po wniesieniu opłaty, o której mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1.

3. Lista zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 3) formę organizacyjno-prawną;
- 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy służbowe właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska, imiona i numery w rejestrze wszystkich biegłych rewidentów zatrudnionych w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub z nim powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób;
- 7) adresy oddziałów podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w sieci oraz jednostek powiązanych z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;

10) numer w rejestrze nadany podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych przez organ rejestrujący innego państwa oraz nazwę tego organu.

4. Do zgłaszania zmian związanych z wpisem na listę stosuje się odpowiednio art. 10 ust. 7.

5. Wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie sprzeciwi się wpisowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie na listę. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

6. Lista jest prowadzona w formie elektronicznej i jest dostępna na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 54. 1. Skreślenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy następuje:

- 1) na wniosek podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 2) w razie niespełnienia obowiązku określonego w art. 49 ust. 3 i art. 61 ust. 4;
- 3) w razie nieuregulowania rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2;
- 4) w razie niezawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w art. 50;
- 5) w razie niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 26 ust. 2 lub 10 oraz art. 74 ust. 1;
- 6) w przypadkach, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. c.

2. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych skreślony z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – 6, może być ponownie wpisany na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 53 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 55. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z listy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 6

Warunki i zasady wykonywania czynności rewizji finansowej

Art. 56. 1. Biegły rewident, wykonując czynności rewizji finansowej, jest obowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, w tym w szczególności uczciwości, obiektywizmu, zawodowych kompetencji i należytej staranności oraz zachowania tajemnicy.

2. Czynności rewizji finansowej przeprowadza biegły rewident spełniający warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.

3. Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli biegły rewident:

- 1) posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, lub w jednostce z nią powiązanej;
- 2) jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających, administrujących lub pracownikiem jednostki, w której wykonuje lub wykonywał czynności rewizji finansowej, albo jednostki z nią powiązanej;
- 3) w ostatnich 3 latach uczestniczył w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu sprawozdania finansowego jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej;
- 4) osiągnął chociażby w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 40% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki, w której wykonywał czynności rewizji finansowej, lub jednostki z nią powiązanej; nie dotyczy to pierwszego roku działalności biegłego rewidenta;
- 5) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą będącą członkiem organów nadzorujących, zarządzających lub administrujących jednostki, w której wykonuje czynności rewizji finansowej, albo zatrudnia do wykonywania czynności rewizji finansowej takie osoby;
- 6) uczestniczy w podejmowaniu decyzji przez jednostkę, w której wykonuje czynności rewizji finansowej w zakresie mającym związek ze świadczonymi usługami;

7) z innych powodów, po przeprowadzeniu czynności zmierzających do wyeliminowania powstałych zagrożeń, nie może sporządzić bezstronnej i niezależnej opinii lub raportu.

4. Zasady bezstronności i niezależności, określone w ust. 3, stosuje się odpowiednio do podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, a także członków zarządu i organów nadzorczych tych podmiotów lub innych osób wykonujących czynności rewizji finansowej oraz do sieci.

5. Biegły rewident oraz podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych są obowiązani do zamieszczenia w dokumentacji rewizyjnej oświadczeń w sprawie bezstronności i niezależności, a w przypadku wystąpienia zagrożeń, do udokumentowania wszelkich zagrożeń utraty niezależności oraz czynności zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Art. 57. Właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub jednostki powiązanej z tym podmiotem nie mogą ingerować w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta czynności rewizji finansowej w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi.

Art. 58. 1. Biegły rewident, który w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej dowiedział się o przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego, jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ciąży na biegłym rewidentem również wtedy, gdy dowiedział się on, w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej, o udzieleniu albo obietnicy udzielenia funkcjonariuszowi publicznemu, o którym mowa w ust. 1, korzyści majątkowej lub osobistej.

Art. 59. 1. Biegły rewident oraz podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty związane z wykonywaniem czynności rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.

2. Członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz kontrolerzy i wizytatorzy, o których mowa w art. 26 ust. 4, są obowiązani zachować w tajemnicy

wszystkie informacje i dokumenty, w których posiadanie weszli w związku z zajmowanym stanowiskiem, wykonywanymi zadaniami lub przeprowadzanymi kontrolami.

3. Do przestrzegania tajemnicy zawodowej są obowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tą tajemnicą, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis ustawy szczególnej.

4. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz udzielanie informacji lub przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach.

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 60. 1. Uzyskiwane przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych wynagrodzenie za wykonywanie czynności rewizji finansowej nie może być:

- 1) uzależnione od wyniku czynności rewizji finansowej;
- 2) kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz jednostki.

2. Wynagrodzenie za świadczone czynności rewizji finansowej powinno odzwierciedlać realną pracochłonność oraz stopień złożoności prac i wymaganych kwalifikacji.

Art. 61. 1. Biegły rewident grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Biegły rewident grupy powinien udokumentować wyniki własnej pracy rewizyjnej oraz przeglądu pracy wykonanej przez biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej.

3. Zebrana i opracowana dokumentacja rewizyjna z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego powinna umożliwić przeprowadzenie kontroli pracy biegłego rewidenta grupy.

4. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej ma

obowiązek udostępnić dokumentację rewizyjną z tego badania biegłemu rewidentowi grupy.

5. W przypadku gdy badanie istotnej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej przeprowadza biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, z którym nie zawarto porozumienia, o którym mowa w art. 102 ust. 1, biegły rewident grupy jest obowiązany, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację rewizyjną z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego.

6. W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 5, biegły rewident grupy powinien posiadać tę dokumentację lub też zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie lub podjąć inne stosowne działania.

7. W sytuacji gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji rewizyjnej przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, dokumentacja biegłego rewidenta grupy powinna zawierać dowody, że podjął on stosowne działania w celu uzyskania dostępu do tej dokumentacji rewizyjnej, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa, dowody na ich istnienie.

Art. 62. Jeżeli w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej wystąpi konieczność zastąpienia jednego biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych przez innego biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, zastępowany biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych udostępnia nowemu biegłemu rewidentowi lub podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych konieczne informacje i wyjaśnienia.

Rozdział 7

Nadzór publiczny

Art. 63. 1. Tworzy się Komisję Nadzoru Audytowego.

2. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad:

- 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta;
- 2) działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 64. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy:

- 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 2) zatwierdzanie rocznych planów kontroli, sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru, dotyczących wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 3) przeprowadzanie kontroli oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 26 ust. 3;
- 4) rejestrowanie biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich;
- 5) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów niepodlegających zatwierdzeniu, które naruszają przepisy prawa lub godzą w interes publiczny lub też mają znamiona pomyłki lub błędu – w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwał;
- 6) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego;
- 7) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych na listę;
- 8) zatwierdzanie kandydatów na kontrolerów przed ich zatrudnieniem oraz kontrolerów wyznaczonych do poszczególnych kontroli, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1;
- 9) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich;
- 10) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz innych czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji tych zadań.

2. Zaskarżenie przez Komisję Nadzoru Audytowego do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wstrzymuje ich wykonanie.

3. Komisja Nadzoru Audytowego może żądać udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań.

4. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje, do końca każdego roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, która podlega publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

5. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje, do dnia 30 kwietnia następnego roku, roczne sprawozdanie obejmujące kompleksową informację o funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, o wynikach postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów oraz o karach nałożonych na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 4. Sprawozdanie podlega publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

6. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane przedłożyć Komisji Nadzoru Audytowego dane niezbędne do sporządzenia informacji, o której mowa w ust. 4, i sprawozdania, o którym mowa w ust. 5.

Art. 65. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków, w tym:

- 1) 2 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów jako przewodniczący;
- 2) 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego – jeden z nich jako zastępca przewodniczącego;
- 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości;
- 4) 2 przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- 5) przedstawiciel organizacji pracodawców;
- 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

2. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach.

3. Komisja Nadzoru Audytowego wykonuje swoje zadania przy pomocy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

4. Do pracowników komórki organizacyjnej, o której mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepis art. 59 ust. 2.

Art. 66. Większość członków Komisji Nadzoru Audytowego co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie może:

- 1) wykonywać czynności rewizji finansowej;
- 2) mieć prawa głosu w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych;
- 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Art. 67. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje Minister Finansów, spośród osób, które:

- 1) posiadają obywatelstwo polskie;
- 2) korzystają z pełni praw publicznych;
- 3) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 4) mają nieposzlakowaną opinię;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię prawidłowego wykonywania zadań;
- 6) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

2. Do członków Komisji Nadzoru Audytowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 2.

3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 2, przekazywanie dokumentacji i informacji przez członków Komisji Nadzoru Audytowego, w których posiadanie weszli w związku z zajmowanym stanowiskiem, wykonywanymi zadaniami lub przeprowadzanymi kontrolami, w celu realizacji ustawowo określonych zadań przez podmioty, o których mowa w art. 65 ust. 1, lub na ich rzecz.

4. Do zachowania tajemnicy zobowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem dokumentacji i informacji przez członków Komisji Nadzoru Audytowego w celu określonym w ust. 3.

Art. 68. 1. Kadencja Komisji Nadzoru Audytowego trwa 4 lata.

2. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji Nadzoru Audytowego. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka Komisji Nadzoru Audytowego kończy się wraz z upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego.

3. Odwołanie członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) na wniosek organu lub instytucji, które zgłosiły jego kandydaturę;
- 3) z urzędu, w przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1–2 oraz 4–6.

Art. 69. 1. Komisja Nadzoru Audytowego działa na posiedzeniach plenarnych, którymi kieruje jej przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

2. Przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego albo zastępca przewodniczącego zwołuje jej posiedzenia co najmniej raz w miesiącu.

Art. 70. 1. Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 osób wchodzących w jej skład, w tym przewodniczącego albo jego zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego albo jego zastępcy.

3. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisują wszyscy jej członkowie obecni na posiedzeniu. Decyzje administracyjne podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący lub zastępca przewodniczącego.

4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji Nadzoru Audytowego określa jej regulamin uchwalony przez nią na jej pierwszym posiedzeniu.

5. Do postępowania Komisji Nadzoru Audytowego i przed Komisją Nadzoru Audytowego stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 71. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach. Wynagrodzenie nie może przekroczyć

wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, które jest ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych członków określa Minister Finansów w dniu powołania w skład Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Środki finansowe na pokrycie kosztów wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.

Art. 72. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, zatwierdza uchwałę bądź, stwierdzając, że narusza ona przepisy prawa lub godzi w interes publiczny lub też ma znamiona pomyłki lub błędu, przedstawia swoje zastrzeżenia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza, w terminie 30 dni, ponownie przedstawioną jej uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia bądź odmawia zatwierdzenia uchwały, która nie uwzględnia zastrzeżeń.

3. Zatwierdzenie uchwały i odmowa zatwierdzenia uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 73. 1. Od decyzji administracyjnej wydanej w pierwszej instancji przez Komisję Nadzoru Audytowego strona może złożyć, zgodnie z przepisem art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Od decyzji rozstrzygającej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 74. 1. W razie powzięcia informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, jest prowadzona na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego pracownikom zatrudnionym w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową.

3. Do pracowników, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 2.

4. Kontrole są przeprowadzane w zakresie, o którym mowa w art. 26 ust. 2.

5. Z przeprowadzonej kontroli jest sporządzany, w terminie 30 dni od zakończenia kontroli, protokół kontroli, który jest przekazywany podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych.

6. Podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych przysługuje prawo złożenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, w terminie 14 dni od jego otrzymania.

7. Do pracowników, o których mowa w ust. 2, przepis art. 27 ust. 10 stosuje się odpowiednio.

8. Pracownicy, o których mowa w ust. 2, przed przystąpieniem do kontroli, składają oświadczenie, że w okresie 2 lat przed rozpoczęciem kontroli nie byli i nie są zatrudnieni ani w inny sposób powiązani z kontrolowanym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, pod groźbą kary przewidzianej w odrębnych przepisach za poświadczenie nieprawdy.

Art. 75. 1. Czynności kontrolne podejmowane przez osobę przeprowadzającą kontrolę są wykonywane po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu imiennego upoważnienia.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko osoby przeprowadzającej (osób przeprowadzających) kontrolę uprawnionej do wykonania kontroli oraz numer jej legitymacji służbowej, a także osób, o których mowa w art. 26 ust. 6, jeżeli będą brać udział w czynnościach kontrolnych;
- 5) wskazanie kontrolowanego;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

3. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli, terminu oraz osoby przeprowadzającej kontrolę wymaga wystawienia nowego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

4. Osoba przeprowadzająca kontrolę powinna pouczyć kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu, a kontrolowany powinien pouczenie podpisać.

5. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 74, mają zastosowanie przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹³⁾).

Art. 76. Osoba przeprowadzająca kontrolę, w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest uprawniona do:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego;
- 2) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego;
- 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
- 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników;
- 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
- 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez kontrolującego materiałów pozostawionych na przechowanie u kontrolowanego.

Art. 77. 1. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jej prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jej małżonka lub osoby pozostającej z nią faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 123, poz. 803, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 18, poz. 97.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

4. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 3, ujawnią się w toku kontroli, osoba przeprowadzająca kontrolę powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.

5. Wyłączona osoba przeprowadzająca kontrolę podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes kontrolowanego.

6. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek kontrolowanego lub na wniosek osoby przeprowadzającej kontrolę.

7. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby przeprowadzającej kontrolę, wyznacza na jej miejsce nową osobę przeprowadzającą kontrolę.

Art. 78. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez kontrolowanego.

2. Kontrolowany lub upoważniona przez niego osoba uczestniczy w czynnościach kontrolnych.

3. W okresie trwania kontroli kontrolowany wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 76, w terminach i formach wskazanych przez osobę przeprowadzającą kontrolę.

Art. 79. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych kontrolowanego;
- 3) ustne lub pisemne wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą;
- 4) oświadczenia osób trzecich;
- 5) wyniki oględzin;
- 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowanego na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być podpisane przez osoby upoważnione. W przypadku odmowy podpisania, osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza adnotację.

4. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego.

5. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów osoba przeprowadzająca kontrolę może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w miejscu prowadzenia działalności przez kontrolowanego w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu.

6. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje osoba przeprowadzająca kontrolę.

Art. 80. 1. Z przeprowadzonych kontroli osoby przeprowadzające kontrole sporządzają, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli, protokół kontroli, który jest przekazywany kontrolowanemu.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres kontrolowanego;
- 2) wskazanie jednostek organizacyjnych kontrolowanego objętych kontrolą;
- 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób przeprowadzających kontrolę;
- 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;
- 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres;
- 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 10) pouczenie kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu;
- 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.

3. Protokół kontroli podpisują osoby przeprowadzające kontrolę oraz kontrolowany.

4. Odmowa podpisania protokołu przez kontrolowanego wymaga sporządzenia przez niego pisemnego uzasadnienia dołączonego do protokołu.

Art. 81. 1. Protokół kontroli sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla osoby przeprowadzającej kontrolę, obserwatora oraz kontrolowanego.

2. Kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona potwierdza odbiór protokołu, umieszczając pisemne oświadczenie w protokole.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę oraz kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona parafują każdą stronę protokołu.

4. Jeżeli kontrolowany odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, Komisja Nadzoru Audytowego wzywa pisemnie kontrolowanego do złożenia oświadczenia o odbiorze protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni do dokonania tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za odebrany z upływem ostatniego dnia tego terminu.

5. Po potwierdzeniu odbioru protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.

6. Oczywiście omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba przeprowadzająca kontrolę, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie kontrolowanego.

Art. 82. 1. W terminie 14 dni od dnia potwierdzenia odbioru protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Art. 83. 1. W zależności od rodzaju i zakresu stwierdzonych nieprawidłowości Komisja Nadzoru Audytowego:

- 1) kieruje do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych żądanie usunięcia nieprawidłowości wraz z określeniem terminu do ich usunięcia;
- 2) wydaje decyzję administracyjną o:
 - a) nałożeniu na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych kary pieniężnej w wysokości nieprzekraczającej 10 % przychodów osiągniętych w poprzednim roku obrotowym z wykonywania czynności rewizji finansowej i nie wyższej niż 250 000 zł, płatnej w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
 - b) zakazie wykonywania czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych na okres od 6 miesięcy do lat 3,
 - c) skreśleniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy,
 - d) podaniu do publicznej wiadomości informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach nałożonych na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, jako karę dodatkową;
- 3) sporządza wniosek o ukaranie biegłego rewidenta i niezwłocznie wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, są przekazywane do realizacji Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

3. Kwoty z tytułu kary, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. Od kwot z tytułu kar, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, niewpłaconych w terminie przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pobiera się od podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

5. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje.

Art. 84. W przypadku, o którym mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu, pracownicy, o których mowa w art. 74 ust. 2, dokonują kontroli realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy art. 83 ust. 1 pkt 2 lub 3.

Art. 85. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 26 ust. 2 i art. 74, oraz wzór upoważnienia do jej przeprowadzania, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia sprawnej realizacji kontroli oraz udział kontrolowanego w czynnościach kontrolnych.

Rozdział 8

Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego

Art. 86. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez radę nadzorczą lub komisję rewizyjną spośród swoich członków.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) otwartych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych;
- 2) oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. b;
- 3) głównych oddziałów zakładów ubezpieczeń, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. d;
- 4) banków spółdzielczych, o których mowa w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.¹⁴⁾);
- 5) jednostek zainteresowania publicznego, w których nie powołano rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej;
- 6) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 lit. c.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1195, z 2002 r. Nr 141, poz. 1178 i Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 137, poz. 1303 i Nr 228, poz. 2260, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 52, poz. 344 oraz z 2008 r. Nr 209, poz. 1315.

3. W jednostkach zainteresowania publicznego, w których rada nadzorcza składa się z nie więcej niż 5 członków, zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone radzie nadzorczej.

4. W skład komitetu audytu wchodzi co najmniej 3 członków, w tym przynajmniej jeden członek powinien spełniać warunki niezależności i posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

5. W zakresie spełniania warunków niezależności członka komitetu audytu stosuje się odpowiednio przepisy art. 56 ust. 3 pkt 1, 3 i 5.

6. W odniesieniu do członka komitetu audytu towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej nie stosuje się kryterium niezależności określonego w art. 56 ust. 3 pkt 1. Pozostałe kryteria niezależności może określać statut jednostki zainteresowania publicznego.

7. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2.

8. Komitet audytu rekomenduje radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki.

9. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pisemnie informuje komitet audytu o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej jednostki w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.

Art. 87. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych składa Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, informację o podpisanych w roku poprzedzającym umowach na wykonywanie czynności rewizji finansowej z jednostkami zainteresowania publicznego. Informacja

ta powinna zawierać nazwę jednostki zainteresowania publicznego oraz rodzaj czynności rewizji finansowej objętej umową, jak również:

- 1) uchwałę o wpisie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych na listę;
- 2) aktualny odpis z właściwego rejestru albo aktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej;
- 3) informację na temat wyników ostatniej przeprowadzonej kontroli w zakresie systemu zapewnienia jakości wraz z opisem stwierdzonych nieprawidłowości;
- 4) informację o liczbie biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej;
- 5) informację, czy w stosunku do biegłych rewidentów toczyły się w ciągu 3 ostatnich lat postępowania dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem;
- 6) informację o rodzaju i liczbie przeprowadzonych w ciągu 3 ostatnich lat czynności rewizji finansowej, w tym o rodzaju i liczbie tych czynności w jednostkach zainteresowania publicznego.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przekazuje do dnia 15 lutego każdego roku Komisji Nadzoru Audytowego.

3. W przypadku niewypełnienia przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może wydać decyzję administracyjną, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 2.

Art. 88. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonujący czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego jest obowiązany w szczególności do:

- 1) zamieszczania na swojej stronie internetowej, w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdania zawierającego w szczególności:
 - a) informacje dotyczące formy organizacyjno-prawnej oraz struktury własnościowej,
 - b) w przypadku gdy podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych należy do sieci, opis danej sieci, jak również rozwiązania prawne i strukturalne w danej sieci,

- c) opis struktury zarządzania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
 - d) opis systemu wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz oświadczenie zarządu na temat skuteczności jego funkcjonowania,
 - e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola w zakresie systemu zapewnienia jakości, przeprowadzona przez Krajową Komisję Nadzoru,
 - f) wykaz jednostek zainteresowania publicznego, dla których podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonywał czynności rewizji finansowej w poprzednim roku obrotowym,
 - g) oświadczenie o stosowanej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych polityce w zakresie zapewnienia niezależności, zawierające również potwierdzenie, że została przeprowadzona wewnętrzna kontrola przestrzegania zasad niezależności,
 - h) oświadczenie o stosowanej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych polityce w zakresie doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów,
 - i) informacje o osiągniętych przychodach, z podziałem na poszczególne czynności rewizji finansowej i usługi, o których mowa w art. 48 ust. 2,
 - j) informacje o zasadach wynagradzania kluczowych biegłych rewidentów oraz członków zarządu
– wraz ze wskazaniem biegłego rewidenta odpowiedzialnego w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za sporządzenie tego sprawozdania;
- 2) corocznego składania komitetowi audytu w jednostce zainteresowania publicznego:
- a) oświadczenia potwierdzającego niezależność podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
 - b) informacji dotyczących usług, o których mowa w art. 48 ust. 2, świadczonych na rzecz tej jednostki;
- 3) pisemnego informowania komitetu audytu w jednostce zainteresowania publicznego o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania

sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Art. 89. 1. Kluczowy biegły rewident nie może wykonywać czynności rewizji finansowej w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat.

2. Kluczowy biegły rewident może ponownie wykonywać czynności rewizji finansowej w jednostce, o której mowa w ust. 1, po upływie co najmniej 2 lat.

Art. 90. Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenci uczestniczący w czynnościach rewizji finansowej nie mogą zajmować kierowniczych stanowisk w jednostce zainteresowania publicznego przed upływem co najmniej 2 lat od zakończenia wykonywania tych czynności.

Rozdział 9

Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi

Art. 91. 1. W celu zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Komisja Nadzoru Audytowego współpracuje z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej.

2. W związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1, między organami nadzoru z państw Unii Europejskiej a Komisją Nadzoru Audytowego mogą być wymieniane informacje.

3. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić udzielenia informacji organom nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej w następujących przypadkach:

- 1) udzielenie informacji mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie;
- 3) wydania prawomocnego orzeczenia w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji.

4. Odmowa udzielenia informacji, o której mowa w ust. 3, następuje w formie pisemnej.

5. Informacje, o których mowa w ust. 2, są przekazywane, na pisemne żądanie organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O przyczynach niezachowania tego terminu Komisja Nadzoru Audytowego powiadamia organ nadzoru publicznego, który wystąpił z takim żądaniem.

6. Informacje otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego od organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej.

Art. 92. 1. W ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 91 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować wnioski o wszczęcie przez organy nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi lub o przeprowadzenie w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych kontroli.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może skierować wniosek do organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, aby jej upoważnieni przedstawiciele mogli uczestniczyć w przeprowadzanym postępowaniu dyscyplinarnym lub kontroli.

3. Do osób, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 59 ust. 2.

Art. 93. 1. Realizując wniosek organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, w sprawie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi, Komisja Nadzoru Audytowego może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko biegłemu rewidentowi, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, upoważnieni przedstawiciele organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w przeprowadzanym dochodzeniu dyscyplinarnym.

3. Komisja Nadzoru Audytowego odmawia realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, w przypadkach wymienionych w art. 91 ust. 3.

Art. 94. 1. W przypadku gdy Komisja Nadzoru Audytowego otrzyma informację, że na terytorium państwa Unii Europejskiej są podejmowane przez biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych działania niezgodne z prawem Unii Europejskiej w zakresie rewizji finansowej, powiadamia o tym odpowiedni organ nadzoru publicznego z tego państwa.

2. W przypadku gdy Komisja Nadzoru Audytowego otrzyma informację od organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, że na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są podejmowane przez biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych działania niezgodne z prawem Unii Europejskiej w zakresie rewizji finansowej, podejmuje stosowne działania i informuje o nich ten organ.

Art. 95. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi rejestr biegłych rewidentów z państw trzecich oraz listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich.

2. Rejestr i lista, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje przewidziane odpowiednio w art. 10 ust. 2 i art. 53 ust. 3. Przepis art. 10 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

3. Rejestr i lista, o których mowa w ust. 1, podlegają publikacji na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Art. 96. 1. Wpisowi do rejestru, o którym mowa w art. 95 ust. 1, podlega, na swój wniosek, biegły rewident z państwa trzeciego, który zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Badanie sprawozdania finansowego sporządzone przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, który nie został wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 95 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana spółka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, których wartość nominalna w euro na dzień emisji wynosi na jednostkę co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie. Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

4. Za wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 97. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 95 ust. 1, podlega, na swój wniosek, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, który zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że:

- 1) większość członków zarządu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych spełnia wymagania dla biegłych rewidentów równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie;
- 2) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych zatrudnia do badania sprawozdań finansowych biegłych rewidentów spełniających wymagania równoważne z wymaganiami przewidzianymi dla biegłych rewidentów w ustawie;
- 3) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonuje badania sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej lub standardami równoważnymi;
- 4) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie, zawierające informacje, o których mowa w art. 88 pkt 1;
- 5) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych spełnia wymagania określone w art. 56, 57 i 60 lub wymagania równoważne.

2. Badanie sprawozdania finansowego sporządzone przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, który nie został wpisany na listę, o której mowa w art. 95 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana spółka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, których wartość nominalna w euro na dzień emisji wynosi na jednostkę co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie. Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

4. Za wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 98. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może uznać:

- 1) system postępowania dyscyplinarnego w stosunku do biegłych rewidentów z państwa trzeciego i system zapewnienia jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską;
- 2) standardy, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 3, za równoważne z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej;
- 3) wymagania, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.

Art. 99. 1. Biegły rewident i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, wpisani do rejestru lub na listę w trybie art. 96 ust. 1 lub art. 97 ust. 1, podlegają nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, przepisom postępowania dyscyplinarnego oraz systemowi zapewnienia jakości obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może zwolnić biegłego rewidenta lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego na czas określony z podlegania systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat została przeprowadzona kontrola biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w państwie trzecim, którego system zapewnienia jakości został uznany za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 100. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 96 lub 97, jeżeli biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego podlegają w tym państwie nadzorowi publicznemu, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości, które zostały uznane za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, przekazać temu organowi dokumentację rewizyjną, jeżeli:

- 1) dokumentacja dotyczy badania spółek, które wyemitowały papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub które wchodzą w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz
- 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 102 ust. 1.

2. Przekazanie dokumentacji rewizyjnej, o której mowa w ust. 1, powinno być zgodne z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.¹⁵⁾) i z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), a tajemnica zawodowa powinna być odpowiednio chroniona.

3. Biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, dokumentację rewizyjną w celu przekazania tej dokumentacji organowi nadzoru z państwa trzeciego.

Art. 102. 1. W celu przekazywania dokumentacji, o której mowa w art. 101, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:

- 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie dokumentacji;
- 2) osoby zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do dokumentacji są obowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystać otrzymaną dokumentację wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238 oraz z 2010 r. Nr 41, poz. 233 i Nr 182, poz. 1228.

sprawowania nadzoru, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych lub kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości w danym państwie trzecim.

2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

Art. 103. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego dokumentacji, o której mowa w art. 101, jeżeli:

- 1) jej przekazanie mogłoby mieć wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wnioszek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie spełnia wymagań uznanych przez Komisję Europejską za równoważne.

Rozdział 10

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Art. 104. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848, z późn. zm.¹⁶⁾) uchyla się art. 240a.

Art. 105. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 65 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Opinię i raport z badania sprawozdania finansowego podpisuje kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie.”;
- 2) w art. 66:
 - a) uchyla się ust. 1–3,

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z 2005 r. Nr 122, poz. 1024, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z 2007 r. Nr 125, poz. 873 oraz z 2008 r. Nr 163, poz. 1014.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540, z 2008 r. Nr 63, poz. 393, Nr 144, poz. 900, Nr 171, poz. 1056, Nr 214, poz. 1343 i Nr 223, poz. 1466 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341.

b) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do wykonywania badania lub przeglądu sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Zarząd jednostki nie może dokonać takiego wyboru.

5. Kierownik jednostki zawiera z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych umowę o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jego udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Koszty wykonania czynności rewizji finansowej ponosi jednostka.

6. Badanie lub przegląd sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów art. 56 ust. 2–4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649) są nieważne z mocy prawa.”,

c) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Różnice poglądów w sprawie stosowania zasad rachunkowości lub standardów rewizji finansowej nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy. O rozwiązaniu umowy o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego kierownik jednostki oraz podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych informują niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.”;

3) art. 67a otrzymuje brzmienie:

„Art. 67a. Przepisy art. 65, art. 66 ust. 4, 5 i 7 oraz art. 67 stosuje się odpowiednio do badania sprawozdań finansowych innych niż określone w art. 64.”;

4) w załączniku nr 1 w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w ust. 4 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:

- a) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego,
- b) inne usługi poświadczające,
- c) usługi doradztwa podatkowego,
- d) pozostałe usługi;”.

Art. 106. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.¹⁸⁾) w art. 8 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) rachunkowość i rewizję finansową;”.

Art. 107. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentcie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub pozostających z tym podmiotem w stosunku pracy – w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych spółki prowadzącej giełdę lub świadczeniem na rzecz spółki prowadzącej giełdę innych usług wymienionych w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649). Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 59 tej ustawy.”;

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337 i Nr 68, poz. 574.

¹⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 13, poz. 69 i Nr 42, poz. 341.

2) w art. 64 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentcie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub pozostających z tym podmiotem w stosunku pracy - w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych Krajowego Depozytu lub świadczeniem na jego rzecz innych usług wymienionych w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 59 tej ustawy.”,

Art. 108. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.²⁰⁾) po art. 17a dodaje się art. 17b w brzmieniu:

„Art. 17b. Przewodniczący Komisji i przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649), mogą przekazywać sobie informacje w zakresie niezbędnym dla wykonywania ich ustawowo określonych zadań.”.

Art. 109. Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych:

- 1) w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów dodatkowe dane, o które została rozszerzona lista, w stosunku do listy obowiązującej dotychczas;
- 2) w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymagań ustawy przewidzianych dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328, z 2008 r. Nr 209, poz. 1317, Nr 228, poz. 1507 i Nr 231, poz. 1546 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341.

Art. 110. Biegli rewidenty przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dodatkowe dane, o które został rozszerzony rejestr, w stosunku do rejestru obowiązującego dotychczas.

Art. 111. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów dostosuje, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestr oraz listę do wymagań niniejszej ustawy.

Art. 112. Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.²¹⁾) zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 50 ust. 3 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 113. 1. Sprawy, które zostały skierowane do rozpoznania przez sąd dyscyplinarny właściwy według przepisów dotychczasowych, w których nie doszło do wyznaczenia terminu rozprawy, przekazuje się niezwłocznie sądowi właściwemu według przepisów niniejszej ustawy.

2. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wyznaczono termin rozprawy, toczą się do końca postępowania w danej instancji według przepisów dotychczasowych; w razie odroczenia rozprawy na czas powyżej 2 miesięcy, zawieszenia postępowania lub ponownego rozpoznania sprawy albo po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia, postępowanie toczy się według przepisów niniejszej ustawy, a sprawy przekazuje się niezwłocznie właściwemu sądowi.

3. Czynności procesowe dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

Art. 114. Do biegu terminów przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 115. 1. Komisja powołana na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie działa do czasu

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 213, poz. 2155, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 85, poz. 571.

powołania Komisji zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż 4 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W 2009 r. zgłoszenie przez uprawnione podmioty członków Komisji następuje w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Do osób, które rozpoczęły postępowanie kwalifikacyjne przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie wymagania kwalifikacyjne określone w przepisach dotychczasowych, jednak nie dłużej niż 4 lata od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 116. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Izba Biegłych Rewidentów i jej organy wstępują z mocy prawa w obowiązki i prawa dotychczasowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jej organów.

2. Terminy upływu kadencji organów, o których mowa w ust. 1, liczy się od dnia ich powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Osoby wybrane do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przez VI Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują swój mandat do następnych wyborów.

Art. 117. Jednostka zainteresowania publicznego, z zastrzeżeniem art. 86 ust. 2 i 3, jest obowiązana powołać komitet audytu, o którym mowa w art. 86 ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 118. 1. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują moc, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Uchwały wymagające dostosowania do przepisów niniejszej ustawy zachowują moc do czasu podjęcia nowych uchwał, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów prześlą Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, uchwały podlegające zatwierdzeniu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Statut uchwalony w trybie art. 20 ust. 1 pkt 5 jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia w terminie 30 dni od dnia zakończenia pierwszego zjazdu odbytego po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 119. Biegli rewidenci i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1, mają obowiązek

złożenia wniosków o rejestrację w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 120. Do czasu wejścia w życie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, przez standardy rewizji finansowej rozumie się krajowe standardy ustanowione przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 121. Traci moc ustawa z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.²²⁾).

Art. 122. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 213, poz. 2155, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 85, poz. 571.